

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej a JUDr. Idy Hanzelovej, v právnej veci navrhovateľky **I. R., B.**, proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ulica 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. marca 2008, č. k. 7Sd 127/2007-59, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 14. marca 2008, č. k. 7Sd 127/2007-59 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutia odporkyne číslo X. z 31. mája 2007, 24. augusta 2007 a 10. septembra 2007 **z r u š u j e** a vracia odporkyňi na ďalšie konanie.

Navrhovateľke náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 31. mája 2007, ktorým odporkyňa podľa § 81 ods. 1 a § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona č. 461/2003 Z. z.“) rozhodla o vyplácaní starobného dôchodku v sume 3 000,-Sk mesačne od 28. februára 2004

s tým, že sa súčasne od 28. marca 2004 odníma starobný dôchodok v sume 1 658,-Sk mesačne. V spojení s týmto rozhodnutím potvrdil aj rozhodnutie odporkyne z 24. augusta 2007, ktorým odporkyňa zmenila rozhodnutie z 31.mája 2007 a podľa § 161 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a podľa § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. priznala navrhovateľke od 28. marca 2004 starobný dôchodok v sume 1 658,-Sk mesačne s tým, že v uvedenej sume je zahrnutá úprava podľa zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z., zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z. z. a zvýšenie podľa § 293a ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 43/2004 Z. z. Potvrdil aj ďalšie rozhodnutie z 10. septembra 2007, ktorým odporkyňa podľa § 161 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. a podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. priznala navrhovateľke od 28. marca 2004 starobný dôchodok v sume 1 658,-Sk mesačne s tým, že nárok naň súčasne od tohto dňa zaniká.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva jeho zistenie, že navrhovateľka bola poberateľkou invalidného dôchodku a dôchodkový vek pre priznanie starobného dôchodku podľa § 16 ods. 3 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov dosiahla 15.júla 1985. Krajský súd mal za preukázané, že odporkyňa výšku starobného dôchodku v sume 3 000,-Sk mesačne od 28.marca 2004 určila v súlade so zákonom. Vzhľadom na to, že navrhovateľka poberala od 1.decembra 1973 nepretržite invalidný dôchodok, vyslovil záver, že doba zamestnania od 15.júla 1985 nemohla byť pre výšku starobného dôchodku zhodnotená v súlade s § 21 ods.1 a 3 zákona č.121/1975 Zb. v spojení s § 259 ods.1 zákona o sociálnom poistení a § 161 ods.1 zákona č.100/1988 Zb.

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka odvolaním. Namietla, že po pracovnom úraze v roku 1974 bola ako 45 ročná uznaná za invalidnú, ďalej však vykonávala prácu rekvizitárky. V roku 1985 po preskúmaní lekárskeho nálezu bol jej zdravotný stav hodnotený naposledy ako trvalý. Bola upozornená, že ako pracujúca invalidná dôchodkyňa nemôže v pracovnom pomere prekročiť limit, lebo by jej invalidný dôchodok odobrali. V informačnej kancelárii na Úrade dôchodkového zabezpečenia jej referentka odporučila poberať naďalej invalidný úrazový dôchodok, neuviedla pritom, že od roku 1974 nie je v evidencii žiaden záznam o pracovnom pomere a zárobku. Do spisov nazrieť nemohla.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky vyjadrila tak, že navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP v znení zákona č. 384/2008 Z. z. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je potrebné vyhovieť.

Predmetom preskúmania bolo rozhodnutie odporkyne z 31. mája 2007 v spojení s rozhodnutím z 24. augusta 2007 a 10. septembra 2007.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka od roku 1971 poberala čiastočný invalidný dôchodok a od 5.septembra 1975 jej bol priznaný invalidný úrazový dôchodok. Žiadosťou z 30. marca 2007 navrhovateľka požiadala o starobný dôchodok, ktorý žiadala priznať 3 roky spätne a žiadala ho zvýšiť o ďalšiu dobu zamestnania od 15.4.2005 do 31.júla 2006.

Invalidný dôchodok navrhovateľky sa v súlade s § 263 ods.8 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.decembra 2004 nepovažoval za starobný dôchodok. Odporkyňa preto nesprávne v rozhodnutiach uviedla, že od 28.marca 2004 sa naďalej vypláca „starobný dôchodok“.

Z preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že starobný dôchodok bol vymeraný z III. pracovnej kategórie z priemerného mesačného zárobku za roky 1968-1972 (t.j. zo sumy 1 774,-Sk mesačne), z ktorého bol vymeraný invalidný dôchodok. Celková započítaná doba zamestnania je 40 rokov, pre výšku dôchodku bolo rozhodujúcich 37 rokov, z toho v III. pracovnej kategórii 37 rokov. Dôchodok ku dňu vzniku nároku je 62% priemerného mesačného zárobku, t.j. 1 100,-Sk mesačne. Pretože ku dňu 28. marca 2004 navrhovateľka súčasne splnila podmienky nároku na výplatu invalidného dôchodku v sume 3 000,-Sk mesačne a na výplatu starobného dôchodku v sume 1 658,-Sk mesačne, odporkyňa podľa § 55 zákona č. 100/1988 Zb. rozhodla o výplate iba jedného dôchodku, a to vyššieho invalidného dôchodku.

V zmysle § 259 ods. 1 zákona v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo

do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Navrhovateľka žiadosťou z 28.marca 2007 žiadala o priznanie starobného dôchodku tri roky spätne od podania žiadosti, t.j. od 28.marca 2004 .

Podľa § 21 ods.1 zákona č.121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení pracujúcemu, ktorý je zamestnaný po vzniku nároku na plný starobný dôchodok a nepoberá tento dôchodok ani jeho časť ani invalidný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov, sa zvyšuje nárok na plný starobný dôchodok za každý ďalší rok zamestnania vykonávaného za účinnosti tohto zákona o 7% priemerného mesačného zárobku.

Podľa § 23 ods.1 zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, občanovi, ktorý je zamestnaný po vzniku nároku na starobný dôchodok a nepoberá tento dôchodok alebo jeho časť, invalidný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov, sa zvyšuje starobný dôchodok za každých 360 kalendárnych dní zamestnania o 6% priemerného mesačného zárobku, z ktorého sa vymeriava, prípadne sa vymeral dôchodok; ak občan nebol zamestnaný 360 kalendárnych dní, zvyšuje sa starobný dôchodok za každých ďalších kalendárnych 90 dní zamestnania o 1,5% priemerného mesačného zárobku, z ktorého sa vymeriava, prípadne sa vymeral dôchodok.

Podľa § 261 ods.2 zákona o sociálnom poistení poistencovi, ktorý splnil podmienky nároku na starobný dôchodok pred 1. januárom 2004 a k 31. decembru 2003 nebol nepretržite zamestnaný, zvyšuje sa starobný dôchodok za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. decembri 2003 bez poberania starobného dôchodku alebo jeho časti alebo invalidného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že pokiaľ navrhovateľka invalidný dôchodok poberala nepretržite k 28.marcu 2004, starobný dôchodok nemožno zvýšiť za doby trvania dôchodkového poistenia v období od 15.júla 1985 do 27.marca 2004 a ani za doby od 28.marca 2004 do 31.decembra 2006.

Vzhľadom na uvedené sa aj odvolací súd stotožnil s právnym názorom krajského súdu čo do možnosti zhodnotenia dôb dôchodkového poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok pre jeho výšku.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že navrhovateľka mala možnosť kedykoľvek v období od dovŕšenia dôchodkového veku požiadať o starobný dôchodok. Podľa predpisov účinných pred 1.januárom 2004 by v takom prípade mala čiastočne obmedzenú možnosť zamestnania popri poberaní starobného dôchodku. Ako poberateľka invalidného dôchodku, priznaného z dôvodu invalidity v dôsledku schopnosti vykonávania zamestnania len celkom neprimeraného jej predošlým schopnostiam a možnostiam, mohla pracovať bez akýchkoľvek obmedzení.

V zmysle § 81, ak poberateľ invalidného dôchodku splní podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku, vypláca sa dôchodková dávka, ktorej suma je vyššia. Dňom úpravy výplaty dôchodkových dávok pre súbeh ich nárokov zaniká nárok na dôchodkovú dávku, ktorá sa nevypláca.

Z rozhodnutí odporkyne však nevyplýva, ako dospela k výške poberaného invalidného dôchodku k 28.marcu 2004, ani ako vypočítala výšku samotného starobného dôchodku k tomuto dňu. Pokiaľ preto v rozhodnutiach uviedla, že výška starobného dôchodku je k tomuto dňu 1 653,-Sk mesačne, jej rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Z rozhodnutia z 10.septembra 2007 pritom nevyplýva, z akého dôvodu odporkyňa neupravila výšku starobného dôchodku aj podľa zákona č. 306/2002 Z. z.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 220 OSP rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutia odporkyne zrušil ako nepreskúmateľné a vec jej vrátil na ďalšie konanie (§ 250q ods.2 OSP).

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne o žiadosti navrhovateľky o starobný dôchodok znovu rozhodnúť, pričom v odôvodnení rozhodnutia musí uviesť nielen výpočet

sumy starobného dôchodku vo vyššie naznačenom smere k 28.marcu 2004, ale aj spôsob výpočtu sumy k tomuto dňu poberaného invalidného dôchodku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 30. októbra 2008

Za správnosť vyhotovenia:

Zuzana Katuščáková

JUDr. Viera Nevedelová

predsedníčka senátu